

Souhrnná závěrečná zpráva Mezinárodního festivalu DIVADLO za rok 2022

Mezinárodní festival Divadlo oslavil své narozeniny v plné síle a s výjimečným programem. Dostál tak pověsti přední divadelní přehlídky, která dlouhodobě prezentuje špičkové zahraniční inscenace spolu s výběrem domácí tvorby. V Plzni se letos představily inscenace tří světoznámých režisérů, které velká očekávání bohatě naplnily, o čemž svědčí i dosavadní ohlasy odborné i laické veřejnosti.

Dramaturgie a návštěvnost

V rámci hlavního zahraničního programu se v Plzni představilo pět souborů – z Kanady, Švýcarska, Litvy, Maďarska a Slovenska. K největším lákadlům letošního jubilejního ročníku patřilo první tuzemské uvedení inscenace světoznámého kanadského divadelního a filmového režiséra, dramatika, herce a divadelního vizionáře **Roberta Lepage**, který přivezl vlastní sólové představení **887**. Švýcarské divadlo **Théâtre Vidy-Lausanne** přivezlo inscenaci **Ani ponětí** proslulého režiséra **Christopa Marthaler**. Litevská scéna **Valstybinis Jaunimo Teatras** (Státní divadlo mladých) uvedla adaptaci slavného textu Ödöna von Horvátha **Povídky z Vídeňského lesa** režisérky Yany Ross o počátcích nacismu v Rakousku. Bizarní, temnou, hororovou a kontroverzní inscenaci **Shaxpearova myčka na ulici Kertész**, současnou adaptací Romea a Julie v režii **Viktora Bodó**, se v Plzni představilo budapeštské divadlo **Örkény István Színház** (Divadlo Istvána Örkénye). Vtipné zamyšlení nad kulturním fenoménem, jakým je rock a jeho ztělesnění – skupina Rolling Stones – přivezlo v inscenaci **Než přijdou Stouni...** v režii **Matúše Bachynce** do Plzně **Slovenské národní divadlo**.

V **českém programu** jsme představili velkou žánrovou šíři – od divácky tradičních inscenací až po experimenty či alternativní produkce. Plzeňští diváci tak viděli například pražské **Dejvické divadlo** (Absolutno), **Divadlo v Dlouhé** (Konec rudého člověka), **Divadelní spolek JEDL** (Opera Ibsen / Přízraky), **Divadlo Na zábradlí** (Zdeněk Adamec + Sebeobviňování), **Spitfire Company** (Baletky) a soubor **TMEL** (O jako Otesánek), ostravskou **Komorní scénu Aréna** (Zápas o generála), **Slovácké divadlo** z Uherského Hradiště (Její pastorkyňa), brněnské **Divadlo Husa na provázku** (Chazarský slovník), **Divadlo Drak** z Hradce Králové (Do hajan!), liberecké **Divadlo F. X. Šaldy** (Burian) a **Naivní divadlo** (Babička Červené Karkulky dnes slaví narozeniny!) a plzeňské **Divadlo J. K. Tyla** (Králičí nora).

V rámci tradičního epilogu viděli plzeňští diváci reprízu inscenace **Než přijdou Stouni...** (režie **Matúš Bachynec**) souboru **Slovenské národní divadlo**, a představení **Kočka na rozpálené plechové střeše** (režie Martin Čičvák) z **Činoherního klubu**.

Během hlavní části festivalu ožil veřejný prostor v centru Plzně opět **open-air představeními**. Absurdní a groteskní pouliční show **Sladký domov na kolečkách** od Studia Actoris a **Adriana Schvarzsteina (NOR/ESP)** se odehrála v prostoru U Branky. Na náměstí Republiky s herci, akrobaty, obřími loutkami, kinetickými objekty, akrobatickými koly, ohněm i živou hudbou se prezentoval soubor **V.O.S.A. Theatre**. Pozval diváky podobně

jako na světových výstavách EXPO v Šanghaji, Miláně i Dubaji na fantastický výlet. Za třemi desetiletími s Mezinárodním festivalem Divadlo se ohlížela rozsáhlá **fotografická výstava** instalovaná **ve Smetanových sadech**. Bohatou historií připomenuly unikátní, mnohdy dosud neuveřejněné snímky z bohatého archivu předního českého divadelního fotografa Jaroslava Prokopa, který festival sleduje od jeho počátků. Vstup na venkovní akce byl zdarma.

Hlavní program tradičně doplnila již podvacáté sekce **Johan uvádí**, letos se dvěma výraznými koprodukcemi - inscenací **Za/tím neviditelná žena** souboru **Ufftenživot**, s níž přichází Jiří Šimek spolu s tanečníkem a performerem Peterem Šavelem, a inscenací **Trójanky** režiséra Jakuba Čermáka s ukrajinskými umělkyněmi, které v Čechách našly azyl. Vstupní halu Moving Station zaplnil **Holektiv** a jejich impozantní tanečně-akrobatická performance s živou hudbou **Vrány**. Ulice města obydlel **Florent Golfier alias Atlas** - vtípný a vzdělaný aktivistický klaun s tisíci nosy.. Ve spolupráci s KALD DAMU JOHAN z.s. uvedl finského performeru **Valtteriho Alanena (FIN)**, který zpracovává téma otce, syna a vztahu k přírodě.

Workshopy - besedy

V rámci doprovodných aktivit se uskutečnila řada besed s přítomnými tvůrci (režisérem Robertem Lepagem, uměleckým týmem švýcarské inscenace Ani ponětí, uměleckým týmem maďarské inscenace a režisérem V. Bodóem a uměleckým týmem litevské inscenace Povídky z vídeňského lesa).

Festival nabídl tradiční fotografický workshop pro studenty vysokých uměleckých škol pod vedením Viktora Kronbauera a Josefa Ptáčka. Desítky účastníků pořizovala fotodokumentaci ze všech festivalových akcí a představení.

Záznamy jednotlivých divadelních představení pak pořizovali účastníci mezinárodního česko-německého videoworkshopu pod vedením Thilo Wittenbechera, Erharda Ertela, Petra Francána a Aleše Záboje. I videoworkshop je festivalovou stálicí, díky které vzniká rozsáhlý videoarchiv zejména zahraničních inscenací. Ke dvacetiletému výročí videoworkshopu připravili jeho němečtí organizátoři spolu s fotoworkshopem kolokvium za účasti odborníků obou oborů, ale také z Národního muzea či Divadelního institutu.

Již potřetí jsme uspořádali divadelní workshopy pro školy. V rámci jednotlivých dílen dostalo 10 tříd plzeňských základních a středních škol šanci si přímo na festivalu vyzkoušet divadelní tvorbu a diskutovat o dramatických prostředcích a žánrech. Díky prohlídce zákulisních prostor mohli účastníci zároveň poznat různorodost profesí, které se podílejí na vzniku inscenace, a zjistit, co vše potřebuje k životu profesionálního divadla. Workshopy vedly zkušené lektorky působící v Národním divadle v Praze a v Národním divadle moravskoslezském. Širším a dlouhodobějším cílem divadelních workshopů pro školy bylo v nejmladších divácích pěstovat lásku k divadlu a motivovat je k budoucímu zájmu a návštěvám divadel.

Mezinárodní spolupráce

Festival si dlouhodobě buduje síť externích spolupracovníků, zejména v evropských zemích, kteří festivalu pomáhají s výběrem kvalitního programu a šířením dobrého jména této výběrové přehlídky. Ve sledovaném období rovněž spolupracoval s kulturními centry a velvyslanectvími cizích států v ČR, které podporují hostování svých divadel (Maďarský institut a Velvyslanectví ČR v Kanadě).

Festival se pravidelně setkává se širokým a převážně pozitivním ohlasem v českém i zahraničním tisku. Za poslední léta o něm například publikovala tato významná periodika: Theater der Zeit, Critical Stages (časopis světové asociace divadelních kritiků) nebo Deník Rzeczpospolita.

Shrnutí:

Celkově program festivalu letos nabídl na 38 představení 26 souborů z Finska, Francie, Kanady, Litvy, Maďarska, Slovenska, Španělska, Švýcarska a České republiky, které doplnila řada doprovodných akcí, výstav, a bohatý open air program. V doprovodném programu **39** akcí (4 open air produkce, 2 epilogové představení, 3 výstavy, 12 představení Johan uvádí, 6 besed a setkání, 12 workshopů). Hrál se v osmi divadelních i nedivadelních sálech - celkem v deseti lokacích včetně open air produkcí. V roce 2022 festival nabídl 6.250 vstupenek, z nichž bylo využito 4.725. Celková návštěvnost včetně doprovodných akcí, výstav, workshopů a open air produkcí byla 15.000 diváků. Vstup na venkovní akce byl volný.

Údaje o dotacích od orgánů státní správy a samosprávy

Financování projektu je vícezdrojové, a to jak z prostředků veřejných rozpočtů všech úrovní státní správy a samosprávy (města, kraje a státu), tak i z vlastních výnosů. Festival je zařazen mezi prioritní projekty s vysokou dotační podporou z rozpočtu Města Plzně. Mezinárodní festival DIVADLO byl v roce 2022 rovněž podpořen Maďarským institutem a Divadelním institutem.

V letošním roce jsme se museli vypořádat hned s dvěma finančními riziky, kdy v průběhu přípravy a realizace festivalu prudce rostly ceny materiálu a některých služeb (doprava osob a dekorací, ubytování, technické zajištění sálů apod.) a současně jsme i přes vynikající výsledek odborného hodnocení zaznamenali, podobně jako ostatní divadelní festivaly, výrazný pokles státní dotace. **I přes tyto komplikace jsme zejména díky dlouhodobě odpovědnému hospodaření a dobré organizaci připravili festival v plném rozsahu, včetně nákladného hostování kanadského režiséra Roberta Lepage**

MEZINÁRODNÍ
**FESTIVAL
DIVADLO**

Pořádají: město Plzeň, Divadelní obec a Divadlo J. K. Tyla ve spolupráci s Divadlem Alfa

Ředitel festivalu: Jan Burian

Výkonný producent: Zdeněk Pánek

Dramaturgická rada: Kamila Černá, Jan Kerbr, Jitka Sloupová, Dora Viceníková, Michal Zahálka

Vedoucí produkce: Tomáš Kilbergr

Čestné předsednictvo festivalu: Frank Castorf, Martin Huba, Krystian Lupa a Tom Stoppard

Generální mediální partner: Česká televize

Mediální partner: Euronova Group

Mezinárodní festival DIVADLO podpořilo Ministerstvo kultury ČR, Město Plzeň, Plzeňský kraj.